

Súd: Okresný súd Nitra
Spisová značka: 1PP/22/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4123011280
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 10. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Beáta Polyáková
ECLI: ECLI:SK:OSNR:2023:4123011280.1

Uznesenie

Okresný súd Nitra, v konaní pred samosudkyňou JUDr. Beátou Polyákovou, o návrhu odsúdenej A. B., na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, na verejnom zasadnutí konanom na Okresnom súde Nitra dňa 19.10.2023, takto

rozhodol:

Podľa § 66 odsek 1 písmeno b), odsek 2 Trestného zákona sa žiadosť odsúdenej A. B., narodenej XX.XX.XXXX v C., trvale bytom D., E. XX/X, toho času vo výkone trestu odňatia slobody v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Nitra - Chrenová, o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý jej bol uložený rozsudkom Okresného súdu Galanta, sp. zn. 14T/47/2022 zo dňa 02.12.2022, právoplatným dňa 09.01.2023, pre zločin nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 odsek 3, odsek 4 písmeno c) Trestného zákona spáchaného formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona vo výmere 2 (dva) roky, so zaradením na výkon trestu odňatia slobody do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia, z a m i e t a.

odôvodnenie:

Dňa 27.09.2023 bol tunajšiemu súdu doručený návrh odsúdenej A. B. (ďalej v texte iba „odsúdená“) na jej podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody. V návrhu uviedla, že počas celého výkonu trestu odňatia slobody si plne uvedomovala rozmery jej skutku, ktorý úprimne oľutovala a prebrala zaň plnú zodpovednosť, čoho výsledkom je i vzorné správanie a dobré zápisy od pedagóga. Chcela by byť po prepustení na slobodu vzornou matkou synovi a vyhýbať sa trestnej činnosti.

Súd na verejnom zasadnutí konanom dňa 19.10.2023 vykonal dokazovanie za splnenia zákonných podmienok, prečítaním a oboznámením na vec sa vzťahujúcich listinných dôkazov a vykonal výsluch odsúdenej.

Z hodnotiacej správy Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Nitra - Chrenová (ďalej len „ÚVTOS Nitra-Chrenová“) zo dňa 02.10.2023 vyplynulo, že odsúdená bola dodaná do ÚVTOS a ÚVV Leopoldov dňa 27.05.2022, kde jej adaptácia prebehla bez nedostatkov. Počas jej pobytu v tamojšom ústave nebolo jej správanie vždy na požadovanej úrovni. Dvakrát nadväzovala nepovolené kontakty cez okno cely, nerešpektovala príkazy nadriadeného, odmietla vykonávať pracovné činnosti v rámci upratovacích prác na oddelení ochrany. Do ÚVTOS Nitra – Chrenová bola umiestnená 31.01.2023, kde sa primerane adaptovala. Dňa 21.02.2023 bola premiestnená do Nemocnice pre obvinených a odsúdených a ÚVTOS Trenčín za účelom ochranného protitoxikomanického liečenia ambulantnou formou. Dňa 07.03.2023 bola opäť premiestnená do ÚVTOS Nitra – Chrenová. Správanie a vystupovanie mala na požadovanej úrovni, režim a ústavný poriadok dodržiavala. Po návrate z liečenia sa k príslušníkom snažila správať slušne, avšak jedenkrát vystupovala voči referentovi režimu arogantne a drzo, na čo bola dôrazne upozornená. Bola zaradená na pracovisko mimo ústav - SHR Darnadi, ktoré sa venuje starostlivosti o vinič. Podávala požadované pracovné výsledky. Počas doterajšieho výkonu trestu odňatia slobody disciplinárne odmenená a disciplinárne potrestaná nebola. Je matkou maloletého syna, ktorý je od

narodenia zverený do náhradnej osobnej starostlivosti starej matke z otcovej strany. K spáchanej trestnej činnosti prezentuje parciálne kritický postoj, vinu zhadzuje na svoju závislosť, odsúdenie vníma ako formu preliečenia. Resocializačná prognóza stanovená nástrojom hodnotenia rizika recidívy trestnej činnosti je menej priaznivá, riziko recidívy je stredné. Ústav v závere skonštatoval, že odsúdená čiastočne preukazuje splnenie podmienok na podmiennečné prepustenie a neodporúčajú ju podmiennečne prepustiť.

Zástupca ÚVTOS Nitra – Chrenová doplnil svoje hodnotenie na verejnom zasadnutí v tom smere, že odsúdená bola dňa 17.10.2023 vyradená z práce, z dôvodu ukončenia pracovného vzťahu.

Z obsahu ostatných správ a pripojeného spisu Okresného súdu Galanta, sp. zn. 14T/47/2022, bolo zrejmé, že odsúdená podľa odpisu z registra trestov bola už v minulosti trikrát súdne trestaná, za majetkovú a drogovú trestnú činnosť. Odsúdenej bol v prvom odsúdení uložený podmiennečný trest Okresným súdom Galanta, sp. zn. 2T/33/2015, ktorý bol trestným rozkazom Okresného súdu Galanta, sp. zn. 29T/105/2015 zrušený a bol jej uložený podmiennečný trest odňatia slobody, z ktorého sa osvedčila a hľadá sa na ňu akoby nebola odsúdená. Posledné odsúdenie bolo Okresným súdom Galanta, kde jej bol uložený nepodmiennečný trest odňatia slobody vo výmere 2 roky, ktorý aktuálne vykonáva a zároveň jej bolo uložené ochranné ambulantné protitoxikomanické liečenie. Z výpisu Centrálnej evidencie správnych deliktov a priestupkov súd zistil, že odsúdená sa dopustila dvoch priestupkov: dňa 20.04.2020 priestupku proti majetku (krádež voľne položených peňaženky z košíka v OD Kaufland s obsahom 30,- eur), za čo jej bola uložená bloková pokuta 30,- eur, ktorú na mieste nezaplatila a dňa 10.09.2020 priestupku proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky (chodec na diaľnici) a bola jej uložená bloková pokuta 50,- eur, ktorú na mieste nezaplatila.

Prokurátorka Okresnej prokuratúry Nitra v záverečnom návrhu s poukazom na hodnotenie ÚVTOS Nitra – Chrenová, ktorý podmiennečné prepustenie odsúdenej neodporúča, navrhla, žiadosť odsúdenej zamietnuť.

Zástupca ÚVTOS Nitra - Chrenová v záverečnom návrhu uviedol, že ponecháva rozhodnutie na úvahe súdu.

Odsúdená na verejnom zasadnutí uviedla, že by potrebovala ísť k mame, pomáhať jej, nakoľko už nevládze a je na všetko sama. Chcela by sa polepšiť a chcela by preukázať, že sa polepšila a napravila.

Podľa § 415 odsek 1 Trestného poriadku o podmiennečnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody rozhoduje súd na návrh prokurátora, riaditeľa ústavu na výkon väzby alebo riaditeľa ústavu na výkon trestu odňatia slobody, v ktorom sa trest vykonáva, záujmového združenia občanov, dôveryhodnej osoby alebo na návrh odsúdeného, alebo osoby, ktorá môže za odsúdeného podať odvolanie v jeho prospech, na verejnom zasadnutí. Ak bol návrh odsúdeného o podmiennečné prepustenie zamietnutý, môže ho odsúdený opakovať až po uplynutí jedného roka od zamietnutia okrem prípadu, že návrh bol zamietnutý len preto, že ho odsúdený podal predčasne.

Podľa § 66 odsek 1 písmeno b) Trestného zákona, súd môže odsúdeného podmiennečne prepustiť na slobodu, ak odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, a b) ak ide o osobu odsúdenú za zločin po výkone dvoch tretín uloženého nepodmiennečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmiennečného trestu odňatia slobody.

Podľa § 66 odsek 2 Trestného zákona, pri rozhodovaní o podmiennečnom prepustení súd prihliadne aj na povahu spáchaného trestného činu a na to, v akom ústave na výkon trestu odsúdený trest vykonáva.

Na základe uvedených zákonných ustanovení a zisteného skutkového stavu, súd dospel k záveru, že odsúdená dňa 24.09.2023 splnila formálnu podmienku v zmysle § 66 odsek 1 písmeno b) Trestného zákona na jej podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, nakoľko vykonala dve tretiny uloženého trestu, avšak nespĺnila materiálne podmienky na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody.

Súčasťou materiálnych podmienok pre rozhodovanie súdu o podmieňanom prepustení je preukázanie, že odsúdená plnením svojich povinností a svojím správaním vo výkone trestu preukázala polepšenie, za súčasného preukázania, že sa môže od odsúdenej očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život.

Ustanovenie § 66 odsek 1 Trestného zákona vyjadruje predovšetkým požiadavku pozitívnej prognózy budúceho správania sa odsúdenej, ktorá je nevyhnutným predpokladom pre podmieňané prepustenie a musí pritom vyplývať zo zhodnotenia páchatelkinho polepšenia, pričom očakávanie, že odsúdená, po podmieňanom prepustení povedie riadny život, musí byť dôvodné a založené na všestrannom zhodnotení páchatelkinej osobnosti, doterajšieho pôsobenia výkonu trestu, možností jej nápravy a osobných pomerov s prihliadnutím aj na účel trestu, pričom bez významu nie je ani zistenie, ako bude verejnosť reagovať na predčasné prepustenie odsúdenej z výkonu trestu, aké sú sociálne pomery odsúdenej a aké podmienky má vytvorené pre prechod do normálneho života na slobode.

Správanie odsúdenej vo výkone trestu sa musí hodnotiť v súvislosti s charakterovými vlastnosťami odsúdenej, s motívmi a spôsobom vykonania činu, pretože len za tohto predpokladu možno posúdiť, či odsúdená vo výkone trestu dosiahla taký stupeň nápravy, že sa už zbavila práve tých charakterových vlastností a nesprávnych návykov, ktoré ju viedli k spáchaniu trestnej činnosti, alebo ktoré okrem ostatných príčin aspoň prispeli k jej rozhodnutiu spáchať trestný čin.

Účel podmieňaného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody nie je v tom, aby za plnenie príkazov a nariadení príslušníkov a zamestnancov zboru, bola páchatelka automaticky po odpykaní stanovenej doby, bez ohľadu na účel trestu prepustená, ale podmieňané prepustenie je namieste len vtedy, keď vzhľadom na účel trestu a ďalšie okolnosti, ktoré môžu mať v tomto smere význam, je odôvodnený predpoklad, že odsúdená povedie aj na slobode riadny život, a že tu nie je pre spoločnosť príliš veľké riziko jej recidívy.

Súd vyhodnotil, že odsúdená nespĺnila všetky zákonné podmienky pre podmieňané prepustenie z materiálneho hľadiska, a to pre jej sklon páchať drogovú trestnú činnosť, nakoľko k opätovnému spáchaniu trestného činu – zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 odsek 3, odsek 4 písmeno c/ Trestného zákona spolupáchatelstvom podľa § 20 Trestného zákona, ju neodradilo ani to, že už bola v minulosti odsúdená za totožnú trestnú činnosť (drogy) a taktiež za majetkovú trestnú činnosť, i napriek tomu, že uvedené odsúdenia má zahladené a bola jej formou podmieňaného trestu odňatia slobody daná možnosť preukázať svoje polepšenie a jej nápravu, a mohla v danom období deklarovať, že dokáže viesť riadny život a nedostať sa do stretu so zákonom, túto možnosť nevyužila. V neposlednom rade ani hrozba vysokého trestu za drogovú trestnú činnosť ju neodradila páchať ďalšie neoprávnené konanie, tak závažného charakteru ako sú drogy. Súd pri poslednom ukladaní trestu, ktorý momentálne vykonáva a z ktorého žiada byť podmieňane prepustená (Okresný súd Galanta, sp. zn. 14T/47/2022) bol pri ukladaní trestu veľmi zhovievavý a využil inštitút mimoriadneho zníženia trestu aplikujúc ustanovenie § 38 odsek 2, odsek 3 Trestného zákona a § 39 odsek 2 písmeno d/, odsek 4 Trestného zákona a uložil jej zákonom upravenej trestnej sadzbe trest odňatia slobody v trvaní dva roky, t.j. na samej dolnej hranici už upravenej trestnej sadzby.

Na základe uvedeného nemožno dôvodne očakávať, že odsúdená v budúcnosti povedie riadny život tak, ako to predpokladá ustanovenie § 66 odsek 1 Trestného zákona. Súd poukazuje, že doposiaľ krátky vykonávaný trest odňatia slobody, nemal u odsúdenej dostatočný preventívny a výchovný účinok, nakoľko ide o krátku dobu výkonu trestu, počas ktorej u odsúdenej nenastala taká zmena a prevýchova a sebareflexia, ktorá by zaručovala, že po prepustení z výkonu trestu odňatia slobody povedie riadny život a nebude opätovne užívať omamné a psychotropné látky, resp. nebude páchať inú trestnú činnosť. Dôvody odsúdenej, pre ktoré si podala žiadosť o podmieňané prepustenie sú v tom smere, že sa chce riadne starať o svojho maloletého syna, súd uvádza, že odsúdená mala dostatok možností na to, aby preukázala, že je schopná sa o neho riadne starať a poskytovať mu rodinné zázemie, tým že jej boli súdom uložené podmieňané tresty, avšak túto možnosť nevyužila a opäť sa dopúšťala trestnej činnosti, nanajvýš súd poukazuje, že jej maloletý syn je od narodenia zverený do náhradnej osobnej starostlivosti starej matke z otcovej strany.

Z uvedeného dôvodu neexistovala záruka, že odsúdená po prepustení z výkonu trestu odňatia slobody bude viesť riadny život. Okrem toho ju môže súd považovať za recidivistku, ktorá sa opakovane dostáva do rozporu so zákonom páchaním totožnej trestnej činnosti. Jej osobnostné narušenie poskytuje iba

slabé záruky, že by sa v budúcnosti trestnej činnosti nedopustil. To, že v súčasnosti, počas výkonu trestu, odsúdená formálne deklaruje, že mala dostatok času na premýšľanie nad svojím konaní a bude sa vyhýbať stretu so zákonom a bude sa venovať výchove maloletého syna je nereálne a pre súd nebolo dostatočnou zárukou na jej podmiennečné prepustenie.

Na základe vyššie uvedeného bolo na mieste u odsúdenej zachovať ďalší prevýchočný a resocializačný proces v podmienkach ústavu na výkon trestu odňatia slobody a z dôvodu nesplnenia materiálnych podmienok súd rozhodol tak, ako je to uvedené vo výroku tohto uznesenia a návrh odsúdenej na jej podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je možné podať sťažnosť do 3 pracovných dní odo dňa jeho oznámenia na Okresný súd Nitra. O sťažnosti rozhoduje Krajský súd v Nitre. Sťažnosť má odkladný účinok. Právo podať sťažnosť nemá ten, kto sa tohto práva výslovne vzdal.